

Społeczne funkcje informacji w systemie informacyjnym państwa

dr Magdalena Dalecka - Zaborowska
Katedra Zarządzania Strategicznego i Marketingu

Pojęcie i cechy informacji

■ Informacja – wg Słownika Wyrazów Obcych:

- ☐ powiadomienie o czymś, zakomunikowanie czegoś; wiadomość, pouczenie;
- ☐ urząd, biuro informujące o czymś;
- ☐ w cybernetyce: wyróżnienie jednego ze stanów układu do wykorzystania w sterowaniu;

Pojęcie i cechy informacji

- **Teoria informacji** – wg SWO: teoria kodowania, przekształcania, przekazywania i przechowywania informacji oraz ograniczania czynników je zakłócających;
- **informacje i dane:**
 - **dane** – surowe, nie poddane analizie liczby i fakty dotyczące zjawisk lub wydarzeń;
 - **informacje** – wynik uporządkowanych danych lub ich przeanalizowania w jakiś znaczący sposób;

Pojęcie i cechy informacji

- Paweł Tyrała - informacje powinny być połączone z terminem dane i komunikat:
 - **dane** to pojedyncze elementy komunikatu-identyfikatory obiektu, jego atrybuty (cechy), czas, wektory dodatkowych charakterystyk (np. źródło pochodzenia, metoda rejestracji); jako: zapisy znaków, mowa, obraz, wykres, schemat;
 - układ danych i atrybutów obiektu, charakteryzujących się jakąś wartością w jakimś czasie to **komunikat**; dopiero sens elementów komunikatów i relacja między nimi to INFORMACJA

Pojęcie i cechy informacji

- Norbert Wiener – **informacja**: nazwa treści pobieranej ze świata zewnętrznego w miarę jak przystosowujemy do niego swoje zmysły
- J. Siedler – **informacja** jest tym wszystkim co jest użytkowane do bardziej sprawnego wyboru działań prowadzących do realizacji pewnego celu
- S. Koziej – **informacja** jest niematerialnym elementem, który zespala pozostałe czynniki walki zbrojnej (ruch i rażenie) w zharmonizowaną całość starcia zbrojnego

Pojęcie i cechy informacji

■ Własna definicja wg Ciborowskiego – **informacja:**

- to bodziec oddziałujący na układ recepcyjny człowieka, powodujący wytwarzanie w jego wyobraźni przedmiotu myślowego, odzwierciedlającego obraz rzeczy materialnej lub abstrakcyjnej (przedmiotu, procesu, zjawiska, pojęcia itp.), który w jego przekonaniu (świadomości) kojarzy się jakoś z tym bodźcem;

Pojęcie i cechy informacji

- **Stoner, Freeman i Gilbert (zarządzanie)** wyróżniają 4 cechy informacji:

- ☐ Jakość
- ☐ Aktualność
- ☐ Ilość
- ☐ Znaczenie dla potrzeb zarządzania

Pojęcie i cechy informacji

■ Cechy informacji według Tyrały:

- ☐ Aktualność
- ☐ Dokładność
- ☐ Elastyczność
- ☐ Jednoznaczność
- ☐ Rzetelność
- ☐ Wartość
- ☐ Wystarczalność

Społeczne funkcje informacji

- ☐ Funkcja **odwzorowania rzeczywistości,**
- ☐ Funkcja **tworzenia zasobów wiedzy,**
- ☐ Funkcja **decyzyjna,**
- ☐ Funkcja **sterowania,**
- ☐ Funkcja **konsumpcyjna.**

Społeczne funkcje informacji

■ **Funkcja odwzorowania rzeczywistości:**

- "Rzeczywistością" odwzorowaną przez informację mogą być zarówno obiekty, procesy lub zdarzenia realne, jak i stany świadomości osób generujących informację.
- W celu osiągnięcia społecznego ładu informacyjnego należy precyzyjnie, trafnie i w odpowiednim czasie zidentyfikować:

Społeczne funkcje informacji

- ☐ **fragment rzeczywistości,**
- ☐ **metody,**
- ☐ **źródła informacji;**
- ☐ **język,**
- ☐ **dokładność,**
- ☐ **metainformacje.**

Społeczne funkcje informacji

- 2 sposoby weryfikacji i oceny odwzorowania rzeczywistości w informacji:
 - **weryfikacja bezpośrednia** — przez sprawdzenie zgodności informacji z rzeczywistością, którą ma odwzorowywać, a więc dokonanie oglądu tej rzeczywistości przez odbiorcę informacji,
 - **weryfikacja pośrednia** — przez ocenę wiarygodności źródła informacji;

Społeczne funkcje informacji

■ Funkcja tworzenia zasobów wiedzy:

- realizowana jest przez dostarczenie ludziom, zespołom ludzkim reprezentowanym przez podmioty społeczne i gospodarcze i niektórym systemom technicznym oraz biologicznym informacji potencjalnie użytecznych.
- **Wiedza jest to informacja zakumulowana i przechowywana przez** poszczególnych ludzi, zespoły ludzkie lub społeczno-gospodarcze jednostki organizacyjne, dostępna dla użytkowników zawsze wtedy, gdy okazuje się potrzebna.

Społeczne funkcje informacji

- Aby informacja mogła pełnić funkcję **tworzenia zasobu wiedzy**, musi spełniać następujące warunki:
 - **Warunek potencjalnej użyteczności.**
 - **Warunek rzeczywistej dostępności.**
 - **Warunek zerowej redundancji** - informacja nie tworzy zasobu wiedzy jeżeli jest informacją zbędną względem wiedzy już zgromadzonej przez potencjalnego użytkownika.

Społeczne funkcje informacji

- Z punktu widzenia czasu wiedzę użyteczną dzielimy na:
 - wiedzę użyteczną **potencjalnie**,
 - wiedzę użyteczną **funkcjonalnie**,
 - wiedzę użyteczną **sytuacyjnie**.

Społeczne funkcje informacji

■ **Funkcja decyzyjna informacji:**

- Gdy informacja dostępna jako dobro publiczne jest wystarczająca do podjęcia optymalnych — w danych warunkach - decyzji przez osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną.

■ Funkcja sterująca informacją:

- wiadomość odebrana przez użytkownika wywołuje jego określone zachowanie się.
- sterowanie informacyjne jawne (*explicit control*)
- sterowanie informacyjne ukryte (*implicit control*)
- sterowanie informacyjne przypadkowe (*incidental control*)

Społeczne funkcje informacji

■ Funkcja konsumpcyjna:

- Informacja w społeczeństwie i w gospodarce pełni funkcję dobra konsumpcyjnego.
- Popyt na informację jako dobro konsumpcyjne rośnie w miarę wzrostu zamożności społeczeństwa.
- Wraz ze wzrostem zasobów wiedzy i podniesieniem się poziomu edukacji, rozwijają się potrzeby konsumpcji informacji.

Bibliografia

K. Liedel (red.), Transsektorowe obszary bezpieczeństwa narodowego, Difin, 2011.

J. Oleński, Infrastruktura informacyjna państwa w globalnej gospodarce, Wydawnictwo UW, 2006.

K. Materska, Informacja w organizacjach społeczeństwa wiedzy, 2007.